provincie Zuid-Holland

GS-Voorstel
Besluitnummer
PZH-2026-896338679
DOS-2026-0003902

Status	**Datum vergadering Gedeputeerde Staten**	**Eindtermijn**
Openbaar	10 november 2026	n.v.t.

Onderwerp
Beheerovereenkomst Merwedekanaal

Advies
1. Aan te gaan de Beheerovereenkomst Merwedekanaal 2027-2031 met de provincie Utrecht.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het aangaan van de Beheerovereenkomst Merwedekanaal 2027-2031 met de provincie Utrecht.

Besluit GS
Vastgesteld conform advies

Bijlagen
- Beheerovereenkomst Merwedekanaal 2027-2031

Toelichting voor het College

Als gevolg van een gemeentelijke herindeling en de daarmee gepaard gaande verschuiving van de provinciegrens per 1 januari 2019, is het grootste deel van het Merwedekanaal ten zuiden van de Lek, dat loopt van Gorinchem tot Vianen, in de provincie Utrecht komen te liggen. Na de nodige afstemming met Utrecht heeft dit in april 2021 geresulteerd in een beheerovereenkomst 2019-2025, op basis waarvan het Utrechtse deel van het Merwedekanaal door Zuid-Holland wordt beheerd en onderhouden. Deze overeenkomst is eenmalig verlengd tot uiterlijk 1 maart 2027.

De huidige toedeling van het vaarwegbeheer aan Zuid-Holland is door advocatenkantoor Pels Rijcken als onrechtmatig aangemerkt voor Utrecht, omdat niet wordt voldaan aan de aanbestedingswet. In mei 2025 is om die reden, in opdracht van de provincie Utrecht, door Straatman Koster advocaten een nieuw advies uitgebracht hoe het beheer en onderhoud alsnog rechtmatig geregeld kan worden. Het advies gaat uit van een bevoegdhedenoverdracht van de provincie Utrecht aan de provincie Zuid-Holland, door middel van de toedeling van het vaarwegbeheer in de Utrechtse Omgevingsverordening. Daarmee zou er geen sprake meer zijn van een “aanbestedingsplichtige overheidsopdracht” en is de voornoemde onrechtmatigheid verholpen.

Deze rechtmatige toedeling vereist nog wel een wijziging van de huidige Utrechtse Omgevingsverordening. Het proces van de (tweede) wijziging van de Utrechtse Omgevingsverordening, waarin de gewenste aanpassing wordt doorgevoerd, is op dit moment bijna gereed. De inwerkingtreding van de herziene verordening door Provinciale Staten van Utrecht is voorzien op 1 januari 2027, waarna de bevoegdheden op rechtmatige wijze zijn overgedragen aan provincie Zuid-Holland. Tegelijk treedt ook de voorliggende vernieuwde beheer- en onderhoudsovereenkomst in werking. In de omgevingsverordening van provincie Utrecht zijn voor het Merwedekanaal ook de regels van Zuid-Holland overgenomen, zodat dezelfde regels gelden voor het gehele kanaal.

In de vernieuwde beheer- en onderhoudsovereenkomst is uiteraard wederom vastgelegd dat Zuid-Holland beheerder is van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal. De kosten voor de uitvoering van het planmatig onderhoud worden voor de in Utrecht gelegen objecten door Utrecht betaald, hetzelfde geldt voor de kosten voor het dagelijks beheer en onderhoud, dat aan de betreffende provincie is toe te wijzen. De overige dagelijks beheer en onderhoud kosten, zoals beschoeiing en onderhoud aan de vaarweg, worden op basis van een verdeelsleutel tussen beide provincies verrekend.

Daarnaast ziet deze overeenkomst toe op de bediening van de beweegbare kunstwerken (bruggen en sluizen), de uitvoering van vergunningverlening, handhaving, schadeafhandeling en de inspectie van de vaarwegen. Deze taken worden door medewerkers van de provincie Zuid-Holland uitgevoerd. Vanuit de zijde van de provincie Utrecht is de inbreng in de samenwerking daarmee uitsluitend financieel van aard.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 2 - Bereikbaar Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Het verlengen van de overeenkomst geeft geen extra kosten, aangezien de huidige financiële regeling blijft bestaan. De provincie Utrecht neemt de volledige kosten voor de uitvoering van het beheer, het onderhoud en de bediening van de beweegbare kunstwerken op het Utrechtse deel van het Merwedekanaal voor haar rekening.

Juridisch kader

Het juridisch kader wordt gevormd door de Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24/EU (hierna: de Richtlijn). Deze Richtlijn is omgezet in Nederlands recht in de Aanbestedingswet 2012 (hierna: Aw2012). Er geldt een algemene verplichting tot aanbesteden, indien er sprake is van een overheidsopdracht, waarvan de totale waarde van de opdracht boven een bepaald bedrag (drempelwaarde) komt. Overheidsopdrachten zijn schriftelijke overeenkomsten tussen een derde (dat kan ook een medeoverheid zijn) en een aanbestedende dienst, die betrekking hebben op het uitvoeren van werken of het verrichten van diensten of leveringen.

In artikel 1 lid 6 van de Richtlijn is verduidelijkt dat overdracht van bevoegdheden niet wordt aangemerkt als een overheidsopdracht. Dit betekent dat de aanbestedingsregels niet van toepassing zijn en er geen aanbestedingsplicht geldt volgens de Aw 2012 indien de bevoegdheden op een juiste manier zijn overgedragen.

Provincie Utrecht mag het vaarwegbeheer toedelen/overdragen aan provincie Zuid-Holland op grond van artikel 2.18 lid 2 sub a van de Omgevingswet. De toedeling wordt zodanig ingericht dat er sprake is van een rechtmatige wijze van overdracht van bevoegdheden, waardoor het geen aanbesteding plichtige overheidsopdracht meer is. Hiermee wordt de huidige onrechtmatigheid van de betalingen aan Utrechtse zijde weggenomen.

De rechtmatige toedeling vereist een wijziging van de Utrechtse Omgevingsverordening. De verlenging (voorliggende geactualiseerde overeenkomst) is conform artikel 10.3 van de huidige beheerovereenkomst. Met het vernieuwen van de beheerovereenkomst wordt ook het bevoegdhedenbesluit voor dezelfde periode verlengd.

Voorafgaande besluitvorming

De huidige beheerovereenkomst (PZH-2020-756034670) is na een intensief traject met de provincie Utrecht vastgesteld in april 2021. Dit was een voltallig GS besluit. Deze is vervolgens eenmalig door GS verlengd (PZH-2025- 879565447)

Proces

Na ondertekening wordt een nieuwe beheerovereenkomst aangegaan voor 5 jaar, met een optie voor een verlenging van 5 jaar. Alhoewel Utrecht niet voornemens is het beheer en

onderhoud over te nemen, is wel het uitgangspunt om na uiterlijk 10 jaar de afspraken waar nodig te actualiseren en opnieuw vast te leggen.

Participatie en rolneming
Het gaat om een samenwerking tussen twee provincies, waarbij de provincie Utrecht eigenaar is van het betreffende gedeelte van het Merwedekanaal en de provincie Zuid-Holland dit deel namens Utrecht beheert en onderhoudt.

Communicatiestrategie
Naast de gebruikelijke publicatie op de provinciale website van voorliggend besluit is geen verdere communicatie voorzien.